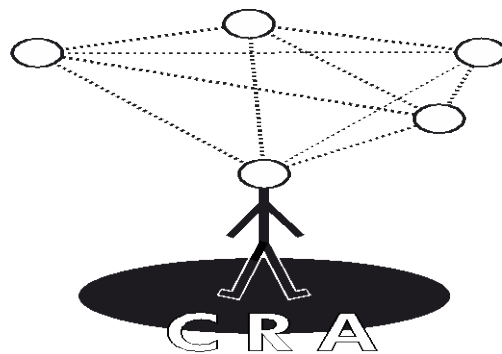

Entreprenörskap i Västra Götalandsregionen - exemplet IT

Centrum för regional analys (CRA)

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Urban Fransson

www.cra.handels.gu.se

Working paper 2014:2

Inledning

Under senare decennier har entreprenörer betraktats som viktiga aktörer för att överbrygga strukturella förändringar inom framförallt det teknologiska området, men även att sprida ny teknologisk kunskap. De företag som entreprenörerna har skapat har setts som viktiga företag för sysselsättning och för att främja och sprida teknologiska förändringar och innovationer (Almus och Nerlinger 1999).

Det finns ett starkt samband mellan lokala karaktäristika och företagets tillväxt (Storey och Tether 1998). Stora företag kan fungera som drivbänkar för nya entreprenörer, hävdar Entreprenörskapsforum (2012) och det är där viktiga delar av utvecklingen inom näringslivet sker (Kathleen Eisenhardt 2012). Här finns en slags symbios, hävdar Entreprenörskapsforum, mellan små och stora företag så att när t ex nyskapande teknologier är etablerade är det i regel ofta så att etablerade företag tar över och fortsätter utvecklingsarbetet (Entreprenörskapsforum, 2012).

Entreprenörer

En entreprenör kan vara en person som är innovatör; har begåvningen att se nya möjligheter i gamla mönster; skickligheten att koordinera resurser; generera nya typer av tjänster och varor. Men det är även en person som har förmåga att skapa medel för att nå sina mål (Eckhart och Shande 2003). Det är även personer som finner andra, kanske snabbare, vägar till en marknad; har kunnande att genom omorganisation skapa tjänster eller varor till lägre kostnader (Lindelöf 2002).

Flera av de nystartade företagen överlever endast kortare perioder. En betydande faktor är företagets storlek (Mata et al 1995). Större företag har godare chanser att överleva än mindre företag. Det har i många fall även visat sig att redan etablerade företag som diversifierar för att utveckla nya produkter, har haft fördelar i förhållande till nystartade företag. En tänkbar förklaring kan vara att de har upparbetade nätverk för t ex försäljning, men även fungerande forsknings- och utvecklingsavdelningar (Klepper 2002). Etablerade företag har ofta även kapital som hjälper dem att finansiera satsningarna (Klepper 2002). En annan väg till nystartade företag är att

tidigare anställda i större företag startar egen verksamhet. De har då fördelen av att redan ha erfarenhet från t ex marknadsföring (Andersson et al 2012).

Frågan om hur en entreprenör kan definieras diskuteras bland annat i termer av NTBF-företag, vilket skall uttydas som "Nya TeknikBaserade Företag" (Lindelöf 1991). Det är i huvudsak ett företag som är baserat på innovationer och/eller håller en högteknologisk kunskapsnivå (Arthur D Little Group). Det betonas att NTBF-företag etableras av individer. Ett NTBF-företag kan således inte utgöras t ex dotterföretag till redan etablerade företag. Ett NTBF-företag skall enligt definitionen även vara "nytt". Litteraturen ger inget svar på hur nära i tiden företaget har etablerats. Lindelöf (1991) menar att företaget är nytt så länge det är yngre än 25 år. En annan precisare tolkning är att termen endast bör brukas för nya oberoende företag och som ur innovationer utvecklar nya branscher.

Andra egenskaper som kännetecknar entreprenörer är att de är högt utbildade och ofta män i åldersintervallet 30 – 50 år. Ett annat kännetecken är att ägaren arbetar aktivt i företaget. Detta gäller framförallt då innovationsprojektet har en hög komplexitet, särskilt inom teknik- och ingenjörsområdet (Almus och Nerlinger 1999). Författarna har även noterat att företag som är baserade på ett "team" växer fortare än de som är etablerade av enskilda personer.

Faktorer som påverkar överlevnaden av nya IT-företag

En enkel modell över några förhållanden som kan tänkas påverka nystartade IT-företags överlevnad beror (rimligen) på en rad faktorer, som t ex tidigare professionell erfarenhet av IT-näringslivet i någon form. Det kan antingen vara som egen företagare eller att ha varit anställd kortare eller längre tid i ett IT-företag eller på annat sätt erhållit en erfarenhet inom IT-området. Till detta kan läggas vikten av en adekvat utbildning. För att IT-företag skall kunna klara sig i konkurrensen från sina konkurrenter är det rimligt en fördel att ha viss kunskap om hur företag drivs, inte minst vad gäller ekonomiska åtaganden. Förutsättningarna för att ett nystartat IT-företag skall bli framgångsrikt beror rimligen även var i en region företaget är beläget. Förutsättningarna för att anställa kompe-

tenta medarbetare i t ex branschen är rimligen större i en stor stad än i en mindre kommun.

En plats fördelar

Inom ekonomisk-geografisk teori har man visat att det finns betydande fördelar för ett företag att vara etablerat på en plats tillsammans med andra företag inom samma eller liknande näringar. Företagen har då tillgång till en variation av kunskaper och skickligheter samt human kapital i denna större samling av arbetskraft. Framför allt i sådana skeden då andra kompetenser och erfarenheter, som företagen initialt inte har, krävs för att utveckla nya tjänster och/eller produkter. Via bl a personliga möten genereras och överförs således kunskap till andra företag.

Det betyder samtidigt att det motsatta bör gälla, dvs att ett företag som är att betrakta som en "solitär" i sin näring, ej har den variation av kunskaper och skickligheter som underlättar utvecklingen av nya tjänster och produkter. Man kan således här förvänta att över en längre tidsperiod kommer de företagen att försvinna.

Emellertid finns skäl för att hävda att just inom (vissa) IT-näringen detta samband inte gäller i samma (höga) utsträckning som i "traditionella" näringar. Då utbytet av viss kunskap lättare än i andra näringar kan ske aktivt eller passivt just över Internet. Med aktivt utbyte avses kontakt med kollegor via Internet över världen och med passivt utbyte den tillgång till den informationsmassa som finns inom World Wide Web ("the global village").

Litteraturen om ett företags konkurs och nedläggning handlar till en (stor) del om faktorer som kan uttryckas i sådana ekonomiska termer som soliditet, likviditet och kassaflöde. Det är faktorer som ofta används för att prognostisera huruvida ett företag är nära en konkurs eller inte. Men litteraturen redovisar även andra faktorer än de rent ekonomiska, som kan bidra till att nystartade företag läggs ned. En sådan faktor är att personerna bakom de nystartade företagen missbedömer den tid det tar att etablera sig på marknaden (Hansson och Reinisch 2007), vilket kan innebära högre kostnader och möjligen till konkurs.

En annan faktor är att företagen inte undersöker den blivande marknaden i tillräcklig hög grad. Det kan få till konsekvens att det nystartade företaget sätter fel pris på sin vara eller tjänst (Hansson och Reinisch 2007). En tänkbar effekt av fel prissättning är att företagen får för lite intäkter i förhållande till kostnader, som t ex för personal, skatter och avgifter (Rapport 10:2 Tillväxtanalys”). I förlängningen kan detta förhållande leda till konkurs av företaget.

Andra faktorer som skapar problem för det nya företaget är okunskap beträffande lagar och regelverk som till exempel personalfrågor. En annan sådan faktor är bristande ekonomisk kunskap. Andra exempel som nämns är långtidsarbetslösa som erhåller s.k. starta-eget-bidrag. Det är personer som varit borta från arbetsmarknaden en längre tid och det finns en risk att de till exempel inte har kvar samma kontaktnät som tidigare (Hansson och Reinisch 2007).

En positiv effekt av att företag läggs ned är att de kvarvarande företagen har möjligheten att expandera genom att erhålla en större del av marknaden. En annan effekt är att de kvarvarande företagen har en större möjlighet att rekrytera kvalificerad arbetskraft (Andersson, 2006).

Det är en fördel för företag är att vara belägna i större städer. Här finns en stor samling av kreativa och kompetenta individer, samt en stor variation av olika typer av tjänster (och produkter) att tillgå. Men även stort utbud av t ex ett framstående kulturutbud eller andra möjligheter för en aktivt fritid. Dessutom har större städer bra kommunikationer med sin omvärld. Emellertid finns även ett antal nackdelar som till exempel trängsel, bristfälliga lokala kommunikationer och luftföroreningar.

Företag som då är lokaliserade på småorter och dessutom ensam i sin näring lär inte åtnjuta, åtminstone lokalt, det utbud av varor och tjänster, som finns i de stora städerna. Å andra sidan är chansen större att de boende har en bättre lokal miljö. Det är emellertid just genom att verka inom IT-näringsen som det är möjligt att bo i småorter och på landsbygden och samtidigt bedriva verksamhet

inom IT, då utbyggnad av fibernät inom Västra Götalands olika delar äger rum, i städerna såväl som på landsbygden.

Syfte

En övergripande fråga är vad som karakteriserar nystartade företag? Vilken betydelse har lokaliseringen av företagen inom olika delar av VGR för nå framgång? På vilket sätt påverkas företagens överlevnad av tidigare erfarenheter av eget företagande respektive förvärvsarbete inom IT? Vad har entreprenören/entreprenörerna för utbildning och erfarenheter före det att de startar sina respektive företag? Har de tidigare erfarenheter av att vara företagare eller av IT-näringslivet?

Syftet förverkligas genom analys av nystartade IT-företag under en period av fem år i fråga om hur de har utvecklats i fråga om överlevnad samt hur de har utvecklats i olika delar av Västra Götalandsregionen.

Data

Uppgifterna i denna rapport är i främst baserade på mikrodatatabasen GILDA¹ vid Centrum för regional analys (CRA) vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet. Databasen är kompilerad av Statistiska centralbyrån (SCB) och omfattar såväl individer som företag. Databasen GILDA består av ett antal deldatabaser, där "företagens och arbetsställets dynamik", FAD² är central för denna undersökning då den bland annat innehåller årliga uppgifter om nybildade, uppdelade, hopslagna respektive nedlagda företag och arbetsställen (Andersson och Arvidsson 2006). GILDA-databasen innehåller även uppgifter från SCB's LISA-databas³. Databasen GILDA har kopplingar till individer verksamma på arbetsställen respektive företag samt antalet förvärvsarbetande i desamma.

LISA databasen är en longitudinell databas som sträcker sig från år 1990 och framåt. Den innehåller uppgifter om individer men har även koppling till familj, arbetsställe och företag (SCB, Bakgrunds-

---

¹ GILDA är en akronym för "Geografisk Individuell Långitudinell Databas för Analys".

² FAD är en akronym för "Företagens och Arbetsställets Dynamik".

fakta, Arbetsmarknads- och utbildningsstatistik 2011:4, Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA) 1990 – 2010).

Avgränsningar

I denna rapport avgränsas nyetablerade företag till privata svensk-kontrollerade självständiga företag som ägs av enskilda personer. De kan således inte ingå i någon koncern. Samtliga företag i denna studie är nybildade under år 2005 och verksamma inom den näring som vanligen benämns som informationsteknologi (IT). Se vidare bilaga för definition av IT-företag. Företagen och dess anställda beskrivs och analyseras under år 2005 samt hur företagen förändras under perioden 2006 – 2010. Men frågor ställs även huruvida tidigare erfarenheter och färdigheter kan påverka företagens överlevnad och framgång.

Populationen av nyetablerade företag begränsas till Västra Götalandsregionen (VGR). Rumsligt sett är analysnivåerna VGR, de fyra kommunalförbunden inom VGR samt de största kommunerna i respektive kommunalförbund (Göteborg, Borås, Trollhättan och Skövde).

Som analysenhet används företagets arbetsställe istället för företag, då arbetsstället är den mindre analysenheten. För denna analys har det mindre betydelse då samtliga företag består av endast ett (1) arbetsställe. Genomgående används i texten begreppet företag.

Operationalisering av entreprenörsföretag

Bland de nystartade IT-företagen, där definitionen av nystartade företag är baserad på FAD-registret hos SCB, finns företag som endast består av en person, men även de med hundratals förvärvsarbetande. Det senare förefaller inte vara förenligt med definitionen av att vara ett nybildat entreprenörsföretag, enligt NTBF-kriterierna (se ovan). Här har godtyckligt skapats en övre gräns av antalet förvärvsarbetande för vilket ett nystartat entreprenörsföretag kan anses ha. Den gränsen är 5 personer. Nybildade entrepre-

nörsföretag som överstiger maximalt antal förvärvsarbetande utgår från den fortsatta analysen.

Definitionen av IT-företag utgår från företagens branschkode (Statistiska centralbyrån 2003) och följer i stora delar Powers och Lundmarks definition av IT-sektorn (Powers och Lundmark 2004) samt OECD's definitioner. Näringssektorn ses här som en samling verksamheter som kan anses vara knutna till det som brukar kallas för informationsteknologi. Definitionen omfattar tillverkning av datorer och kringutrustning, konsultverksamhet med anknytning till IT samt partihandel med IT-anknuten utrustning. Se vidare tabell B1 (i Bilaga) för en definition av IT-företag baserade på näringsgrenskoder. De 24 IT-anknutna näringsgrenskoderna har här sammanförts till 9 IT-kategorier, för att underlätta analysen (se även MIS 2003:2 för en mer detaljerad beskrivning av näringsgrenskoder).

Från populationen av nyetablerade företag har vissa företagsformer utgått ur den fortsatta framställningen då de är få till antalet och/eller att företagen inte kan definieras som nybildat näringsföretag. Det är t ex filialer till utlandsägda företag; företag som klassificeras som "icke-vinstdrivande organisationer"; statliga och kommunala företag samt ekonomiska föreningar. Den resterande delen utgörs av 489 företag i VGR, vilka är basen för den fortsatta analysen.

Nya IT-företag år 2005 i Västra Götaland

De nya företagens inriktning

Typen av IT-verksamhet inom Västra Götalandsregionen varierar stort. De dominerande inriktningarna bland de, år 2005, nystartade 489 företagen är konsultverksamhet som omfattar system- respektive programvara inklusive design av websidor till datorer. Av de 489 har 277 den inriktningen som sin huvudsakliga verksamhet: De utgör 56,6 procent av samtliga nystartade IT-företag i Västra Götalandsregionen år 2005.

Tabell 1. Näringsinriktningar hos nya IT-företag i VGR år 2005

	Näringsinriktning	Antal	%
1	Tillverkning datorer & tillbehör	11	2,2
2	Tillverkning av instrument & styrsystem	16	3,3
3	Partihandel med datorer & tillbehör	31	6,3
4	Överföring & styrning av tele/ mobilsystem	21	4,3
5	Datakonsultverksamhet/uthyrning av datorer	25	5,1
6	Utformning & utgivning av programvara (bla dataspel)	76	15,5
7	Konsult programvara/design av websidor	277	56,6
8	Databasverksamhet	19	3,9
9	Underhåll/reparation av datorutrustning	13	2,7
	Total	489	100

En annan förhållandevis stor grupp nya företag (76), utformar respektive utger system- och programvaror till datorer, inklusive dataspel. Tillsammans med ovanstående inriktningarna utgör de 70 procent av de nystartade IT-företagen i regionen. Inom gruppen partihandel, den tredje största gruppen av nystartade IT-företag, ligger kärnverksamheten främst inom handel med datorer, dator-tillbehör och programvaror samt i mindre grad av teleprodukter och elartiklar. Drygt 5 procent av företagen (25 företag) har i huvudsak inriktat sin verksamhet på konsultverksamhet och uthyrning av datorer.

Göteborgsregionen

Göteborgsregionen⁴ är den dominerade delen av Västra Götaland, såväl i fråga om befolkning som näringsliv. Där bor år 2005 drygt 50 procent av regionens befolkning. Det är också där som de flesta IT-företagen bildas år 2005. I övriga delen av VGR bor 2005 drygt 15 procent av befolkning, i vardera av de tre delregionerna Sjuhäradsrad, Fyrbodalsrad och Skaraborg. Där etablerades 20 procent av de nya IT-företagen, fördelat på ca 7 procent i vardera delregion. Det är främst i delregionernas större kommuner Borås, Uddevalla, Trollhättan och Skövde som de flesta av de nya företagen etableras år 2005.

Under år 2005 sker etablering av nya IT-företag i samtliga kommuner inom Göteborgsregionen. Närmare 70 procent av dem återfinns i Göteborgs kommun vilket motsvarar över hälften (54 procent) av alla nystartade IT-företag i Göteborgs kommun.

Det är framförallt två typer av inriktningar som dominerar nyföretagandet inom IT i Göteborg. Drygt 60 procent av de nya företagen i Göteborgs kommun är företag som inriktar sig på konsultverksamhet inom programmering och design av websidor. Det är även många bland de nya företagen vars verksamhet är inriktad mot utgivning av programvara bland annat dataspel. Tillsammans utgör de företagen närmare 80 procent av samtliga nystartade IT-företag i Göteborgs kommun. Noterbart är att en stor del av Göteborgs IT-företag sedan tidigare har de inriktningar. Övriga etableringar av nya IT-företag i Göteborgsregionen sker framför allt i de större kommunerna och i kommuner nära Göteborg, såsom Mölndal, Partille, Lerum och Kungälv men även i Stenungsund. Den dominerande inriktningen är programmering och design av websidor.

Sjuhäradsrad

De flesta av de IT-företag som startas under 2005 i VGR, oavsett delregion, är inriktade mot programmering och design av websidor, så även i Sjuhäradsrad. De utgör hälften av alla nya IT-företag. Av de 37 nya företagen är 5 verksamma inom konsultverksamhet och

---

⁴ Kungsbacka ingår ej här som underlag för analyser av Göteborgsregionen.

uthyrning avseende datorer samt 3 företag inriktade mot parti-handel respektive 3 mot utgivning av programvara.

De flesta av de 37 nya företagen etableras i Borås och Marks kommuner, 20 respektive 8 nya företag. I Borås etableras 12 av de 20 nya företagen med en inriktning mot programmering och design av websidor. Där finns drygt 40 företag inom den delnäringsen i Borås sedan tidigare. Etableringen av nya IT-företag i Mark visar inte samma koncentration av en enskild inriktning som i Borås. I Marks kommun är snarare de flesta delnäringsarna representerade, inklusive tre av de nya företagen som är verksamma med att konstruera websidor.

Nystartade IT-företag återfinns även i övriga kommuner i Sjuhärad om än få. I Herrljungas och Tranemos kommuner finns sedan tidigare sju IT-företag i vardera kommunen. Emellertid startas där inte några IT-företag i under 2005.

Fyrbodal

Nytablering av IT-företag i Fyrbodal år 2005 sker främst i de kommuner som sedan även tidigare har många IT-företag, såsom i Uddevalla och Trollhättan. Det startas 7 nya IT-företag i vardera av de kommunerna. Dessutom etableras 5 nya företag i Strömstad respektive 6 på Orust. Sammanlagt startas 35 nya IT-företag i Fyrbodal under 2005, dvs i stort sett lika många som i Sjuhärad.

Den största delnäringsen inom de nya IT-företagen är även i Fyrbodal år 2005 inom programmering och design av websidor. Närmare två-tredjedelar av de nya IT-företagen (21 företag) i Fyrbodal har denna inriktning som sin verksamhet. Företag med denna inriktning finns främst i Uddevalla, Trollhättan, Vänersborg, Strömstad samt på Orust.

I något mindre grad, kring 10 procent av de nystartade IT-företagen, är inriktade på partihandel respektive överföring och kontroll av datatrafik samt inom sådan konsultverksamhet som avser datorer inklusive uthyrning av datorer.

I fyra av kommunerna i Fyrbodal startades inga IT-företag under 2005. Det är kommuner som sedan tidigare har få IT-företag, dvs kommunerna Munkedal, Färgelanda, Bengtsfors och Mellerud. Det är således i den nordostliga delen av Fyrbodal som etablering av företag inte har ägt rum. Ett undantag är Åmål där ett(1) nytt IT-företag har etablerats under år 2005.

Skaraborg

Den rumsliga strukturen av IT-företag i Skaraborg visar likheter med den i Fyrbodal, i så måtto att företagen är utspridda på fler kommuner än i Sjuhärad respektive i Göteborgsregionen. Under år 2005 etablerades det nya IT-företag i 8 av de 15 Skaraborg. Sammanlagt startades det 35 nya IT-företag. Knappt hälften av nytillskottet av IT-företag (14 företag) startades i Skövde. Förutom i Skövde så etablerades det 5 nya företag i Lidköping och 4 i Falköping. Det betyder att tre av fyra företag startades i Skövde, Lidköping och Falköping.

Omkring hälften av de nystartade IT-företagen är verksamma inom programmering och design av websidor (16 företag) varav de flesta (11 företag) i Skövde. Det innebär att även Skaraborg har en liknande fördelning av nya företag och deras näringsinriktningar som i övriga VGR.

Även i Skaraborg finns det IT-företag i samtliga kommuner sedan tidigare. Däremot är det få kommuner som får ett större tillskott av nystartade IT-företag under år 2005. I sju av kommunerna sker det inte något tillskott av nya IT-företag. Det är i kommunerna Grästorp, Essunga, Karlsborg, Gullspång, Götene, Tibro och Hjo.

Variation i delregionerna

Göteborgsregionen har ökat mer än genomsnittet. Det innebär att Göteborgsregionen har blivit allt mer dominerande i fråga om IT-verksamhet inom Västra Götaland. Delregionen Skaraborg har visserligen ökat men i mindre grad än övriga delregioner.

Gemensamt för de fyra delregionerna är att näringsinriktningen programmering och design av websidor utgör den dominerande verksamheten för de nystartade företagen. Mellan 48 och 60 procent av de nyetablerade företagen i delregionerna sysslar med denna verksamhet. Väl att notera är att de relativa skillnaderna av nyetablerade företag inom detta område mellan de fyra delregionerna är små. Däremot domineras etableringen av nya IT-företag numerärt av Göteborgsregionen.

Inriktningen inom IT i de nystartade företagen skiljer sig åt i de fyra delregionerna. Så har t ex delnäringen utgivning av programvaror bl a en förhållande stor andel av de nystartade IT-företagen inom Göteborgsregionen (18 procent av alla nya i Gbg-reg). Väl att märka är att även IT-företagen i Skaraborg har en förhållandevis hög andel (10 procent), även om det faktiska antalet är betydligt färre än i Göteborgsregionen.

Även i Sjuhärad inriktar sig många av de nystartade företagen på programmering av websidor, dock inte i samma hög grad som övriga delregioner. Delregionen utmärker sig snarare genom att många av de nya IT-företagen inriktar sig mot tillverkning respektive underhåll och reparationer av datorer samt att vara konsulter inom utformning och utgivning av programvaror.

Sammanställningen visar att trots att det redan finns många företag inom till exempel delnäringen programmering och design av websidor så etableras det ytterligare nya företag inom denna bransch. En viss förändring av strukturen inom IT-företagen i Skaraborg har skett under 2005 genom att de nya IT-företagen har inburit att vissa delnäringar, som t ex programmering och design av websidor har ökat, medan andra som t ex partihandel och tillverkning av datorer har minskat.

En mycket stor del av de nystartade IT-företagen återfinns inom Göteborgsregionen. Drygt tre fjärdedelar, 386 företag (78 procent) av de nystartade i VGR etablerar sig i Göteborgsregionen. De flesta av dem startades i Göteborg (69 procent av de 386 nystartade företagen). I de övriga delregionerna Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg är koncentrationen till de största kommunerna i respektive

delregion inte lika hög. I Sjuhärad återfinns 53 procent av de nystartade IT-företagen i Borås (20 IT-företag). Motsvarande andel för Skövde är 42 procent (13 nya IT-företag) och för Trollhättan är 19 procent (7 IT-företag). Här skall noteras att i Fyrbodal är etableringen av nya IT-företag inte lika koncentrerad till delregionens huvudort som i de övriga delregionerna. Mellan 50 och 60 procent av de nya IT-företagen är inriktade mot konsultverksamhet inom programmering och design av websidor oavsett delregion. Det motsatta gäller inom den näst största delnäringsn, utgivning av programvara inklusive dataspel. Här är variationen stor mellan delregionerna.

Tabell 2. De nya företagens näringsinriktningar år 2005 per delregion. Fördelning i procent över delregioner (antalet företag inom parentes).

Företagens näringsgrenar, %	Göteborgsregionen	Sjuhärad	Fyrbodal	Skaraborg	VGR%	Antal
Tillverkning av datorer & tillbehör	2,1 (8)	5,4 (2)	2,9 (1)	0,0	2,2%	11
Tillverkning av instrument & styrsystem	3,9 (15)	2,7 (1)	0,0	0,0	3,3%	16
Partihandel med datorer e.dyl	5,7 (22)	8,1 (3)	11,4 (4)	6,5 (2)	6,3%	31
Överföring tele- & mobilsystem	2,8 (11)	5,4 (2)	8,6 (3)	16,1 (5)	4,3%	21
Konsult & uthyrning av datorer	3,9 (15)	13,5 (5)	8,6 (3)	6,5 (2)	5,1%	25
Utgiv. av datorprogram bla dataspel	17,9 (69)	8,1 (3)	2,9 (1)	9,7 (3)	15,5%	76
Programmering & design av web-sidor	57,5 (222)	48,6 (18)	60,0 (21)	51,6 (16)	56,6%	277
Databasverksamhet	3,9 (15)	2,7 (1)	2,9 (1)	6,5 (2)	3,9%	19
Underhåll /reparation av dator e.dyl	2,3 (9)	5,4 (2)	2,9 (1)	3,2 (1)	2,7%	13
Samtliga nya företag	100,0 (386)	100,0 (37)	100,0 (35)	100,0 (31)	100,0%	489

I Göteborgsregionen bor år 2005 drygt 50 procent av regionens befolkning och ca 15 procent i vardera av de tre övriga delregionerna. Närmare 80 procent av de nystartade IT-företag år 2005 har etablerats i Göteborgsregionen. I 36 av VGR's 49 kommuner har det etablerats IT-företag under år 2005. En mycket stor del, 54 procent, har startats i Göteborgs kommun. Här finns således en hög kon-

centration av IT-företag som inte speglar befolkningsfördelningen i VGR. Här demonstreras snarare storstadens fördelar.

Underlaget i form av potentiella kunder och kompetenta anställda kan antas variera i regionen. I övriga delar av VGR, dvs delregionerna Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg etableras de resterande 20 procenten av de nya IT-företag, fördelat på cirka 7 procent vardera. Det är främst i delregionernas större kommuner som Borås, Trollhättan och Skövde som de flesta av de nya företagen har etablerats.

Företagens storlek

Företagsstorlek uttrycks här i antal personer som förvärvsarbetar i företaget. De allra flesta, drygt 80 procent av de nybildade företagen inom IT-sektorn, är enmansföretag. I de flesta fall är det företagen själv som arbetar i företagen. Enmansföretag är mer vanliga i Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg än i Göteborgsregionen. Inom Göteborgsregionen finns i betydligt större utsträckning även nystartade IT-företag där två till fem personer förvärvsarbetar.

I genomsnitt består företagen av 1,16 arbetande personer. Drygt 80 procent (292) av de nystartade företagen har en (1) person som förvärvsarbetar, se **Tabell C nedan**, vilket är i de flesta fall ägaren själv. Av de 55 företag där två personer arbetar är det ungefär lika många enbart anställda respektive företagare.

I knappt 20 procent (9 företag) av två-mans företagen arbetare både företagaren och den anställda. Medan det i företag med tre personer som förvärvsarbetar är 60 procent anställda, medan övriga av tre-mans företagen i fem fall även företagaren arbetar med sina anställda. Av de åtta fyra-personsföretagen förvärvsarbetar företagaren tillsammans med sina anställda. I det enda företaget med fem arbetande personer är samtliga anställda, dvs företagaren arbetar inte i företaget.

Av de 489 nystartade företagen är konsultverksamhet inom webdesign med en (1) förvärvsarbetande person den mest vanliga (50 %) konstellationen av IT-inriktning och företagsstorlek. Hälften av alla nystartade företag består av enmansföretag med inriktning på

konsultverksamhet inom webdesign. Denna inriktning inom IT kan omfatta genomförande av analyser av en användares behov; utveckling och dokumentation. Det kan även innebära leverans av specifik system- och programvara baserad på kundens behov.

Hela 395 av de 487 nyetablerade IT-företagen i Västra Götalandsregionen är en-mansföretag (81 procent). I förhållande till det antal IT-företag som har startats under år 2005 i respektive delregion är det flest en-mans företag i Skaraborg. Här är 90 procent (28 av 31 företag) av företagen enmansföretag. Antalet enmansföretag är många i Göteborgsregionen, men procentuellt sett minst (80 procent). De flesta tvåmans-företagen, återfinns ,procentuellt sett, i Göteborgsregionen.

Tabell 3. Företagsstorlek som antalet arbetande i företaget, 2005.

Näringsinriktning	Företagsstorlek, antal förvärvsarbetande					Alla
	1	2	3	4	5	
Tillverkning datorer & tillbehör	7	4	0	0	0	11
Tillverkning av instrument & styrsystem	14	2	0	0	0	16
Partihandel med datorer & tillbehör	21	7	1	2	0	31
Överföring & styrning av tele/ mobilsystem	11	5	4	1	0	21
Datakonsultverksamhet/uthyrning av datorer	24	0	0	1	0	25
Utformning & utgivning av programvara (bla) datasepl	58	8	8	1	1	76
Konsult program /design av websidor	241	27	7	2	0	277
Databasverksamhet	15	2	0	2	0	19
Underhåll / reparation av datorutrustning	12	0	1	0	0	13
Samtliga näringsinriktningar	403	55	21	9	1	489

De största nystartade företagen, räknat i antal anställda, är företag som är verksamma inom överföring & styrning av tele repektive mobilsystem. I genomsnitt arbetar där 1,76 personer. Andra näringsinriktningar som partihandel med datorer och datortillbehör samt Utformning & utgivning av programvara (bla) respektive Databasverksamhet är något mindre till storlek, 1,4 personer i genomsnitt. Däremot är IT-företag som arbetar med att konstruera web-sidor är ofta enpersons företag.

IT-företag som läggs ned perioden 2006 - 2010

I detta avsnitt redogörs för vilka IT-företag som överlever respektive ej överlever åren 2006 - 2010 i termer av delregioner, näringsinriktning och företagsstorlek.

För ett nystartat företag är det nödvändigt att finna sin del av marknaden för tjänster respektive försäljning av tillbehör till datorer, datornät och annan kringutrustning inom detta område. Dessutom måste den marknad man tänker sig agera på vara tillräckligt stor för att erhålla tillräckligt stora intäkter i syfte att kunna få företaget att överleva och för att få en utkomst. Förutom konkurrens från övriga IT-företag i regionen konkurrerar de nystartade företagen även med t ex postorderförsäljning av datorer och olika tillbehör. Ett fåtal nya IT-företag inom en viss näringsinriktning kan å ena sidan vara ett tecken på att marknaden är mättad och konkurrensen är stor mellan företagen eller å andra sidan att den lokala marknaden hittills ej varit mogen för de tjänster och produkter som de nya företagen erbjuder.

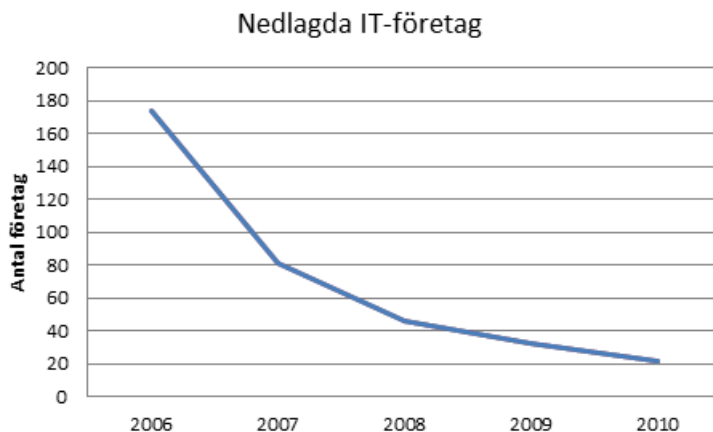
Under år 2005 startades det 489 företag med inriktning på IT inom Västra Götalandsregionen (VGR). Det är företag med endast ett fåtal anställda, i de flesta fall endast entreprenören själv. Flest nya företag etablerades i Göteborgsregionen, vilket är rimligt då över hälften av VGR's invånare bor där. Närmare 5 (4,8) nya IT-företag per 10 000 invånare startas inom Göteborgsregionen år 2005. Det skall jämföras med Skaraborg där ett 1,2 företag per 10 000 invånare startades⁵, dvs avsevärt färre företag. I övriga delregioner startas 1,4 respektive 1,8⁶ nya IT-företag per 10 000 invånare

Fram till och med år 2010 är det endast ett fåtal av de nystartade företagen som överlever. Så många som 174 av de 489 nystartade IT-företagen överlever inte första året. Det innebär att 36 procent av företagen läggs ned redan under startåret (se figur nedan). Ytterligare 81 nya företag läggs ned under år 2007, vilket resulterar i att drygt hälften av de nystartade företagen år 2005 är borta efter två år.

---

⁵

⁶ Sjuhärad 1,8 respektive Fyrbodals 1,4 företag per invånare

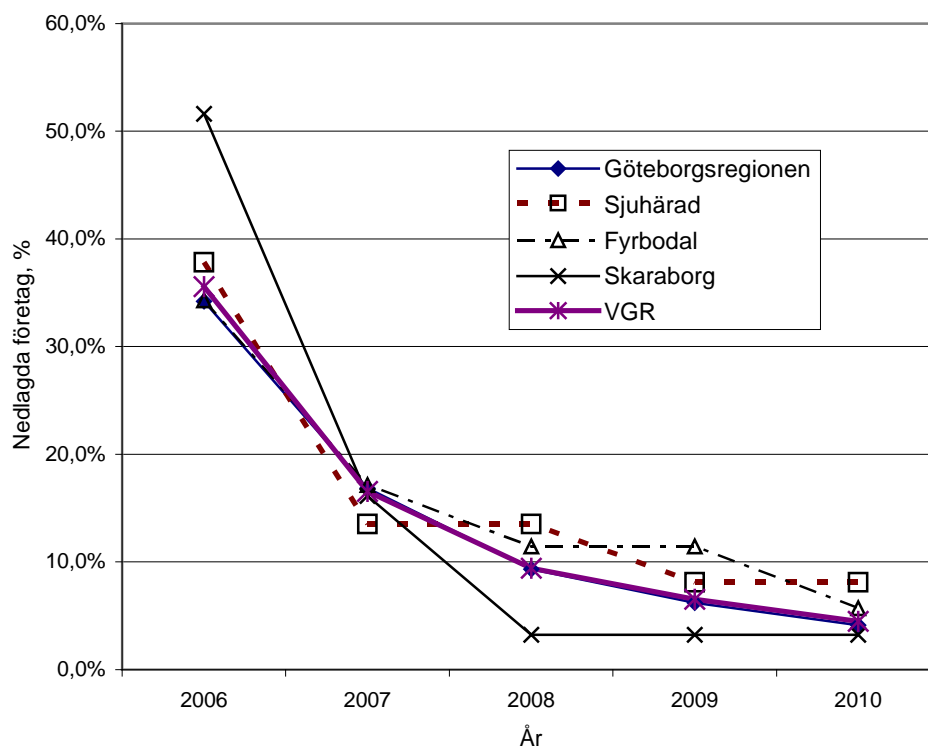

Figur 1. Antalet IT-företag som läggs ned under 2006 – 2010.

Under resterande delen av den studerade perioden 2005 – 2010 försvinner ytterligare 100 IT-företag av de ursprungliga 489 nystartade IT-företagen i Västra Götaland, se figuren ovan. Sammanlagt läggs 355 nystartade IT-företag ned under denna period. Det betyder att 72,6 procent av de nystartade IT-företagen år 2005 inte överlever perioden fram till år 2010. Kvar är 134 IT-företag av de ursprungliga 489 IT-företag som startades år 2005.

Delregioner

Det är skillnader i antalet nedlagda IT-företag och i vilken takt de upphör mellan delregionerna i Västra Götaland. Andelen nedlagda företag åren 2006 – 2010 beräknas utifrån antalet nystartade företag basåret 2005. Nedläggningsgraden i Göteborgsregionen, dvs andelen företag som läggs ned under femårsperioden 2005 - 2010 i förhållande till de som startade år 2005, är något lägre (70,7 procent) än för hela Västra Götalandsregionen (72,6 procent), se tabell 4 nedan och figur B5 i bilaga. I de övriga delregionerna är nedläggningsgraden högre. I Sjuhärad och Fyrbodalen är nedläggningsgraden 81,1 procent respektive 80,0. I Skaraborg är den något lägre, 77,4 procent.

Figur 2. Nedlagda IT-företag i delregionerna 2006 – 2010.

Av de 386 IT-företagen som startades i Göteborgsregionen år 2005 är 273 av företagen nedlagda vid periodens slut. Så mycket som en tredjedel av de nystartade företagen läggs således ned redan under det första verksamhetsåret.

De nystartade IT-företagen i övriga delregioner i VGR uppvisar samma mönster, dvs att en stor del av de nystartade IT-företagen läggs ned under det första året. Observera att nedläggningskurvan för VGR i stort sett sammanfaller med motsvarande kurva för Göteborgsregionen, då delregionen är en så stor del av Västra Götaland.

I Skaraborg är nedläggningen av nystartade IT-företag särskild hög under år 2006, 52 procent. I Skaraborg startas 31 nya IT-företag 2005, varav 24 läggs ned under den studerade perioden. Summerat innebär det att 77 procent av de nya IT-företagen läggs ned under femårs-perioden. Den totala nedläggningsgraden i Skaraborg är högre än i Göteborgsregionen, men är lägre än i både Sjuhärad och Fyrbodalen. Av de sju (7) företag som överlever under åren 2006 –

2010 finns vardera 1 företag i Mariestad respektive Falköping samt 5 företag i Skövde. Det betyder att närmare en fjärdedel (23 procent) av alla nystartade IT-företag i Skaraborg överlever under perioden 2006 – 2010. Den generella bilden är att andelen företag som läggs ned tredje, fjärde och femte året efter uppstart är betydligt färre än nedläggning under startåret.

Tabell 4. Kvarvarande och nedlagda företag år 2010.

Delregion	Nedlagda företag		Kvarvarande företag		Samtliga företag
Göteborgsregionen	273	70,7%	113	29,3%	386
Sjuhärad	30	81,1%	7	18,9%	37
Fyrbodal	28	80,0%	7	20,0%	35
Skaraborg	24	77,4%	7	22,6%	31
Summa	355	72,6%	134	27,4%	489

I Sjuhärad är nedläggningsgraden något högre än i Skaraborg. Där läggs 81 procent av de nystartade IT-företagen ned under den studerade perioden, vilket innebär att 7 av 37 nystartade IT-företag överlever under perioden. Av de överlevande IT-företagen finns 3 av dem i Borås samt 1 företag i vardera Mark, Vårgårda, Svenljunga respektive Bollebygds kommun. Det betyder att 19 procent av de nya IT-företagen överlever under den studerade perioden. En intressant skillnad mellan Sjuhärad och Skaraborg är att i den sistnämnda delregionen läggs flest företag ned redan första året. I slutet av perioden, 2008 – 2010, är det endast 3 företag som försvinner i Skaraborgs län medan det i Sjuhärad läggs ned 11 företag. En jämförelse med övriga delregioner visar att det är Skaraborg som avviker från de övriga. Av de 37 nya IT-företagen i Sjuhärad år 2005 har 30 av dem lagts ned under perioden. Drygt hälften av dem har varit etablerade i Borås. Av de 20 företag som startade upp i Borås har 17 lagts ned under perioden 2005 – 2010. Av de företag som har upphört var 11 av dem varit inriktade mot web-design. Tre av de nya företagen är fortfarande verksamma år 2010, varav ett (1) företag som inom web-design. I Marks kommun läggs 7 av 8 nystartade företag ned., under det att (av) de få nystartade IT-företag i Svenljunga, Vårgårda och Bollebygd har hälften av dem överlevt perioden.

I Fyrbodal är 7 företag av de ursprungliga 35 som startades år 2005 fortfarande verksamma. Vilket betyder att 80 procent av dem är nedlagda år 2010. I de övriga delregionerna såsom Göteborg, Sjuhärad och Skaraborg är en stor del av de nystartade IT-företagen förlagda till respektive huvudort, såsom Göteborg, Borås och Skövde. I Fyrbodal är de nystartade företagen något mer utspridd över delregionen. Förutom att det startas nya IT-företag i Trollhättan respektive Vänersborg, så sker det även i t ex Strömstad och Lysekil. I Strömstad startas 5 nya IT-företag år 2005. Fem år senare är 4 av dem nedlagda. I Lysekil sätts i gång två nytt IT-företag, vara ett av dem överlever undersökningsperioden. Det startade IT-företag även i mer landsbygdslika kommuner som till exempel Orust, Sotenäs, Tanum och Dals-Ed. I de kommunerna startade det sammanlagt 6 IT-företag år 2005 varav 2 fortfarande år 2010 är verksamma. Det är IT-företag vardera i Tanum respektive Dals-Ed.

Slutsatsen är att graden av nedlagda nystartade IT-företag är som störst i delregionerna Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg. Kring 80 procent av företagen läggs ned under perioden 2005 – 2010. Antalet kvarlevande IT-företag är påtagligt högre i Göteborgsregionen än i övriga delregioner. Skillnaden mellan Göteborgsregionen och resterande del av Västra Götaland är statistiskt signifikant, se **tabell D2**.

Inriktning

De flesta IT-företag som startas inom Västra Götalandsregionen under år 2005 överlever inte perioden fram till år 2010. Överlevnadsgraden påverkas ej enbart inom vilken delregion företagen startas, utan även vilken inriktning inom IT som det nystartade företaget har. Närmare 73 procent av alla nya IT-företag läggs ned under perioden 2005 – 2010.

Många av de nya IT-företagen (72,1%) orienterar sina verksamheter mot utgivning av dataprogram, inklusive respektive web-design. Det startas 277 företag med den senare inriktning inom VGR. Under femårsperioden läggs 201 av dem ned. Det innebär att

72,6 procent av de nybildade IT-företagen försvinner. Till numerären är det således en stor del av de nyetablerade företagen som försvinner.

Tabell 5. Kvarvarande och nedlagda företag år 2010 efter inriktning.

Näringskategori	Kvarvarande företag		Nedlagda företag		Samtliga företag
Tillverkning datorer	3	27,3%	8	72,7%	11
Tillverkning, styrsyst	4	25,0%	12	75,0%	16
Partihandel IT	6	19,4%	25	80,6%	31
Överföring tele	4	19,0%	17	81,0%	21
Konsult/uthyr dator	6	24,0%	19	76,0%	25
Utgivning dator-pgm	27	35,5%	49	64,5%	76
Konsult, webdesign	76	27,4%	201	72,6%	277
Databas	4	21,1%	15	78,9%	19
Underhåll/Reparation	4	30,8%	9	69,2%	13
Summa	134	27,4%	355	72,6%	489

Emellertid är nedläggningsgraden högre bland inriktningar som "överföring av tele och datakommunikation" och partihandel in IT. Drygt 80 procent av de företagen läggs ned under den studerade perioden.

I delregionerna

Den största delen av företagen inom webdesign (222 st) har igångsatts i Göteborgsregionen (se tabell 6 nedan). Drygt 70 procent av dem (159 IT-företag) är fem år senare nedlagda. De flesta (113 av 159) av dem har startats i Göteborgs kommun. Även i de övriga delregionerna inom VGR är denna inriktning den dominerande bland de nystartade IT-företagen, om än i mindre omfattning (sammanlagt 55 företag). Bland övriga delregionerna är nedläggningsgraden för denna typ av företagsinriktning högre än i Göteborgsregionen. På grund av att många företag inom detta område har bildats och att nedläggningsgraden är förhållandevis låg så är det många företag av denna typ som överlever perioden i VGR fram till år 2010. I Sjuhärad startades det 18 företag inom programmering och webdesign. Fyra av dem är fortfarande verk-

samma år 2010. Även i Skaraborg och Fyrbodal är det web-företag som i högre grad än andra inriktningar överlever perioden.

Utgivning av programvara inklusive utgör drygt 15 procent av de nystartade företagens inriktning (76 företag) inom VGR. Drygt 90 procent av dem startades i Göteborgsregionen. Sett ur hela VGR's perspektiv är det den mest framgångsrika inriktningen, då 35 procent av företag med denna inriktning fortfarande är aktiva år 2010. Samtliga "överlevare" är verksamma i Göteborgsregionen. Övriga företag som startades inom detta verksamhetsområde, sammanlagt sju företag, är ej verksamma vid slutet av undersökningsperioden år 2010.

Tabell 6. Antal nya och nedlagda IT-företag 2006 – 2010 efter inriktning och delregion.

Näringskategori - nystartade företag 2005	Göteborgs-reg		Sjuhärad		Fyrbodal		Skaraborg		VGR	
	Nya IT-ftg	Ned-lagda, %	Nya IT-ftg	Ned-lagda, %	Nya IT-ftg	Ned-lagda, %	Nya IT-ftg	Ned-lagda, %	Nya IT-ftg	Ned-lagda, %
Tillverk datorer & tillbehör	8	62,5	2	100,0	1	100,0	0		11	72,7
Tillverk instrum. & styrsystem	15	73,3	1	100,0	0		0		16	75,0
Partihandel	22	77,3	3	100,0	4	75,0	2	100	31	80,6
Överför.tele & mobilkommunik.	11	100,0	2	50,0	3	66,7	5	60,0	21	81,0
Konsult/uthyrning av dator	15	66,7	5	80,0	3	100,0	2	100	25	76,0
Utgivning program bla data-spel	69	60,9	3	100,0	1	100,0	3	100	76	64,5
Prgram./web-design	222	71,6	18	77,8	21	76,2	16	75,0	277	72,6
Databasverksamhet	15	86,7	1	0,0	1	100,0	2	50,0	19	78,9
Underhåll/rep av datorer	9	55,6	2	100,0	1	100,0	1	100	13	69,2
Samtliga	386	70,7	37	81,1	35	80,0	31	77,4	489	72,6

Det är förhållandevis få nystartade IT-företag som är inriktade i sin verksamhet att tillverka datorer respektive instrument och styrsystem. Till den gruppen kan även föras företag vars affärsidé är underhåll av datorer och datorsystem, vilka får anses som "mogna" delbranscher" inom IT. Nystartade företag med de inriktningarna

utgör 4,9 procent av de nystartade IT-företagen inom VGR. Bland de företag som har inriktat sin verksamhet inom partihandel med datorer, datordelar och tillbehör är det få av dem som överlever den studerade femårsperioden. Det samma gäller företag med inriktning mot överföring av tele och data. Drygt 80 procent av de företagen med de inriktningarna har lagts ned under den studerade perioden. I Göteborgsregionen har samtliga företag med denna inriktning lagts ned. Kvar finns år 2010 ett företag i Sjuhäradsrad, två i Skaraborg samt ett i Fyrbodalen. Se i övrigt vidstående tabell F.

Företagsstorlek

Företagsstorlek uttrycks här som antalet arbetande i respektive företag. Av de 489 IT-företag som startas i Västra Götalandsregionen (VGR) år 2005 är de allra flesta enmansföretag (82 procent). Det är också bland dem som andelen nedlagda företag är hög. Närmare 76 procent av de nybildade enmansföretagen (drygt 300 IT-företag) läggs ned under perioden 2006 – 2010, se tabell 7 nedan. Det är i förhållande till flermansföretag en mycket påfallande skillnad. Skillnaden är även statistiskt signifikant.

Tabell 7. Skillnad i överlevnad för enperson och flerpersonsföretag.

Företagsstorlek	Överlevande företag		Nedlagt företag		Samliga
	Antal	%	Antal	%	
1	98	24,30%	305	75,70%	403
2	23	41,80%	32	58,20%	55
3	10	47,60%	11	52,40%	21
4	3	33,30%	6	66,70%	9
5	0	0,00%	1	100,00%	1
Alla	134	27,40%	355	72,60%	489

Däremot är andelen nedlagda företag med en storlek på 2 till 3 personer lägre än för enpersons-företagen. Drygt hälften av 2 till 3 personsföretagen läggs ned. Även företag med 4 till 5 anställda startades i VGR år 2005. Av 11 nystartade IT-företag finns år 2010 endast tre företag kvar. Variationen i graden av nedläggning mellan delregionerna är små vad gäller enmansföretag (se tabell 8). I

delregionerna Sjuhärad och Fyrbodal är andelen något högre än i Göteborgsregionen och i Skaraborg.

Ungefär hälften av de företagen överlever under den studerade perioden. Notera här att det är även få företag med fler än 2 förvärvsarbetspersoner bland de nystartade företagen. Det är därför vanskligt att dra några slutsatser om denna typ av företag. Det startades endast ett (1) företag med fem och fler förvärvsarbetspersoner och därför ingår det företaget inte i den fortsatta analysen.

Tabell 8. Antalet nya och nedlagda företag efter företagsstorlek och delregion 2006-2010.

Företagsstorlek	Göteborgsregionen		Sjuhärad		Fyrbodal		Skaraborg		VGR	
	Nya IT-företag	Nedlagda %	Nya IT-företag	Nedlagda %	Nya IT-företag	Nedlagda %	Nya IT-företag	Nedlagda %	Nya IT-företag	Nedlagda %
1	312	74,0	32	81,3	30	86,7	29	75,9	403	75,7
2	49	57,1	3	100,0	3	33,3			55	58,2
3	16	50,0	2	50,0	1		2	100,0	21	52,4
4	8	62,5			1	100,0			9	66,7
5	1	100,0							1	100,0
Alla	386	70,7	37	81,1	35	80,0	31	77,4	489	72,6

Om man ser till de nystartade företagens storlek i hela VGR, här i form av antal arbetande personer, förefaller det som att två- respektive tremansföretag har störst överlevnadschans. Det motsatta gäller emellertid för de nystartade enmansföretagen där tre av fyra företag läggs ned under perioden 2006 – 2010. Antalet nedläggningar är fler bland de större nystartade företagen. De är dock få till antalet (se tabell 8), vilket gör att det svårt att dra några slutsatser.

Ett av de nystartade företagen slås samman år 2007 med ett annat företag. Det nystartade företaget etablerades i Stenungsund och var verksam inom tillverkning av styrsystem för industriella processer. Två personer förvärvsarbetade i företaget.

Sammanfattning

De allra flesta startas i Göteborgsregionen. Den inriktningen tillsammans med underhåll och reparation av datorer samt tillverkning av datorer och tillbehör är de inriktningar som har störst överlevnadschans i Göteborgsregionen. Endast 60 procent läggs ner under perioden 2006-2010. Nedläggningsrisken är överlag större i resten av VGR. Det är emellertid vanskligt att bedöma då det bland flera inriktningar finns få nya företag. I Sjuhärad uppgår till 81 procent av de nystartade IT-företagen. Det innebär att endast 7 av 37 nystartade IT-företag överlever under perioden. I Fyrbodalen är 7 företag av de ursprungliga 35 som startades år 2005 fortfarande verksamma år 2010. Av alla nystartade företag i Skaraborg, läggs drygt hälften (51,6 procent) ned av de nystartade företagen under år 2006. För de övriga delregionerna är det en mindre andel företag som läggs ned första året (34,2 – 37,8 procent). Notera att från och med år 2008 rör det sig om få företag, med undantag för Göteborgsregionen (se figur 2).

Konkurrens från befintliga IT-företag

IT-företag i Västra Götaland år 2004

En av flera tänkbara faktorer som kan påverka de nystartade IT-företagens utveckling är konkurrensen från redan etablerade IT-företag i Västra Götalandsregionen. Här avses de företag som är aktiva i slutet av år 2004. De nystartade IT-företagen från år 2005 antas möta konkurrens från de företagen. De redan etablerade företagen utgör drygt 2000 stycken och närmare 1500 av dem finns i Göteborgsregionen.

Ungefär hälften (47 %) av 2004 års företag är verksamma inom programmering och konstruktion av websidor. Även i de övriga delregionerna Sjuhärad, Fyrbodalen och Skaraborg är den mest vanliga inriktningen bland IT-företagen år, om än inte i lika hög grad som i Göteborgsregionen. Det finns även många företag, ca 15 procent i samtliga delregioner, som är verksamma inom partihandel av utrustning för IT inom VGR (se tabell I). Observera att här har ej tagits hänsyn till eventuell nedläggning av 2004 års IT-företag.

Tabell 9. IT-företagens näringsinriktningar år 2004 per delregion, i procent

Företagens inriktning, %	Göteborgsregionen	Sjuhärad	Fyrbodalen	Skaraborg	VGR, %	VGR, Antal
Tillverkning av datorer	5,0	11,2	13,6	8	6,6	136
Tillverk, instrument & styrsystem	5,1	6,8	6,8	3,2	5,3	108
Partihandel m datorer e.dyl	15,7	16,5	13	15	15,5	318
Överföring av tele- & mobilkommunikation	4,5	10,2	17,5	15	7,2	147
Konsult & uthyrning av dator	3,0	4,9	3,4	3,7	3,3	67
Utgivning datorprogram, bla dataspel	9,6	7,8	2,3	9,1	8,7	179
Programering/web-design	51,3	35	37,3	39	47,3	973
Databasverksamhet	2,8	2,9	4	2,1	2,9	59
Underhåll/rep av datorer edyl	3,0	4,9	2,3	4,8	3,3	68
Samtliga företag; %	100	100	100	100	100	
<i>Antal</i>	<i>1485</i>	<i>206</i>	<i>177</i>	<i>187</i>		<i>2055</i>

Göteborgsregionen

Det bor flera människor i Göteborgsregionen än i övriga Västra Götaland. Folkmängden kan ses som en indikator på den marknad företaget har att verka på. Men även på den konkurrens som nystartade IT-företag kan möta. De största delbranscherna i Göteborgsregionen år 2004, räknat i antal företag, är de som är verk samma inom programmering och design av websidor. Drygt hälften av alla IT-företag inom Göteborgsregionen har denna inriktning. Partihandel med datorer, programvaror och elartiklar är den näst vanliga inriktningen. De flesta IT-företagen (70 procent) inom delregionen finns i Göteborgs kommun.

Sjuhärad

Antalet IT-företag i Sjuhärad år 2004 är som förväntat betydligt färre än i Göteborgsregionen. Här finns cirka 200 IT-företag. Den största delnäringen är även här programmering och design av websidor, dock är den inte lika dominerande bland företagens inriktningar som i Göteborgsregionen. På samma sätt som Göteborg

dominerar i Göteborgsregionen, dvs flest antal IT-företag, dominerar här Borås. Närmare 70 procent av IT-företagen i Sjuhärad återfinns år 2004 i Borås (138 företag). IT-företag finns även i övriga kommuner i delregionen, som t ex i Mark (19 IT-företag), Ulricehamn (15 IT-företag) och i Bollebygd (11 IT-företag) samt även i övriga delregionens kommuner, fast då i mindre omfattning. Strukturen av IT-företagens inriktningar i Sjuhärad är något annorlunda än i Göteborgsregionen. I Göteborgsregionen är hälften av alla IT-företag år 2004 inriktade på programmering och konstruktion och design av websidor. I Sjuhärad svarar den inriktningen för drygt en tredjedel av befintliga IT-företag. Däremot finns det förhållandevis fler företag som bygger datorer och som är verksamma inom styrning och kontroll av tele- och ITnät än i Göteborgsregionen.

Fyrbodal

Det finns IT-företag i samtliga kommuner inom delregionen Fyrbodal år 2004. Likt övriga VGR är även här programmering och design av websidor en stor delnäring. Drygt en tredjedel av företagen har den inriktningen. Andra vanliga inriktningar bland IT-företagen i Fyrbodal år 2004 är partihandel inom IT och överföring och styrning av tele- och IT kommunikation. Strukturen av olika delnäringar inom IT påminner i hög grad om den i Sjuhärad. En skillnad dem emellan är emellertid att företagen inte är lika koncentrerade till en (1) kommun som i Sjuhärad (66%), utan till två, Trollhättan respektive Uddevalla kommun. Hälften av IT-företagen i Fyrbodal finns i de två kommunerna. Om man dessutom innefattar IT-företagen i Vänersborg och Åmål visar det att ca 65 procent av IT-företagen finns i 4 av delregionens 14 kommuner, dvs ungefär lika stor andel IT-företag som finns år 2004 i Borås kommun. IT-företag i Fyrbodal är således mer decentraliserad än i Sjuhärad.

Skaraborg

Den största kommunen, Skövde, är inte lika dominerande i Skaraborg som Göteborg och Borås i sina respektive delregioner. Lokaliseringen av IT-företagen i Skaraborg liknar mer strukturen i Fyrbodal i så måtto att delregionen innehåller många kommuner (15

kommuner) och att det år 2004 finns IT-företag i samtliga kommuner

Ungefär en tredjedel av delregionens IT-företag återfinns år 2004 i Skövde. Det kan jämföras med strukturen i Fyrbodal där närmare 29 procent av alla IT-företag finns i Uddevalla. I Gullspång respektive Essunga finns år 2004 ett IT-företag i vardera kommunen. Karlsborg har 2, medan Grästorp har 3 samt Götene och Hjo har 4 IT-företag år 2004. Möbelmetropolen Tibro har år 2004 5 IT-företag. Närmare 40 procent av IT-företagen i Skaraborg år 2004 är specialiserade på att skapa web-sidor. Företag som är inriktade på parti-handel inom IT, liksom överföring av datatrafik är relativt många. Antalsmässigt dock inte att jämföras med motsvarande företag i Göteborgsregionen.

Nya företag och en förändrad marknad

Närmare 1500 av företagen år 2004 (72 procent) finns i Göteborgsregionen. Drygt hälften av dem i Göteborgsregionen är verksamma inom programmering och design av websidor, vilket är påtagligt fler än i de tre övriga delregionerna. Men även i de övriga delregionerna Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg är programmering och design av websidor den mest vanliga inriktning bland IT-företagen, om än inte i lika hög grad som i Göteborgsregionen. Många företag i VGR är inriktade på partihandel av datorer och tillbehör. Inom denna delnäring är den relativa fördelningen mellan delregionerna i stort sett lika (se tabell xxyy). I Göteborgsregionen och Skaraborg förekommer i något högre grad företag som är inriktade mot utgivning av program bl a än i övriga VGR. Tillsammans utgör de tre ovan nämnda inriktningarna drygt 70 procent av alla IT-företag i VGR år 2004. Till detta kan nämnas att även "Överföring av tele och mobilsystem" är en relativt stor delnäring i Fyrbodal och i Skaraborg.

Strukturella förändringar bland delnäringarna

Nyttillskottet av alla IT-företag i VGR under 2005 utgör 24 procent (23,8%) av de befintliga IT-företagen. Tillskottet av nya IT-företag under år 2005 bidrar till en förändring av strukturen i IT-näringen inom VGR, genom att fler företag växer fram i vissa delnäringar respektive färre i andra. En förändrad struktur påverkas även av

att företag läggs ned (har ej tagits hänsyn till i nedanstående jämförelse). Den förändrade fördelningen av delnärings inom IT-närings som 2005 års nystartade IT-företag indikerar kan på några års sikt förändra strukturen i IT-branschen.

Av tabellen nedan framgår relationen mellan de relativa fördelningarna av IT-företag år 2004 och nytillskottet under år 2005. En hög kvot indikerar en hög tillväxt av en IT-näring, medan det motsatt gäller för näringar med en låg kvot.

Tabell 10. Förändrad struktur mellan IT-närings 2004 och 2005.

IT-näring	it2004	it2005	Kvot
Utformning & utgivning av programvara (bla)	8,7	15,6	1,79
Uthyrning & konfigurering av datorer	3,3	5,1	1,56
Databasverksamhet	2,9	3,9	1,36
Konsult programvara/design av websidor	47,3	56,6	1,20
Underhåll/repairation av datorutrustning	3,3	2,7	0,82
Tillverkning av instrument & styrsystem	5,3	3,3	0,63
Överföring & styrning av tele/mobilsystem	7,2	4,3	0,60
Partihandel med datorer & tillbehör	15,5	6,3	0,41
Tillverkning datorer & tillbehör	6,6	2,2	0,33
	100,0	100,0	

Förändringen för en delnäring som t ex "Utformning & utgivning av programvara bla " visar närmare en fördubbling av antal företag i denna IT-näring. Ett annat exempel är att den relativa förändring av ställning på marknaden är mycket negativ för t ex en delbransch som "Partihandel med datorer & tillbehör"

Förändrar struktur i delregionerna

Delnärings som "konsult- och uthyrning datorer" och "utgivning av program bla dataspel" är exempel på inriktningar som ökar i samtliga delregioner inom VGR. Emellertid handlar det, i detta fall, om enbart ett fåtal företag i Fyrbodal, Sjuhärad och Skaraborg. I tabell 11 visas den procentuella ökningen av IT-företag i respek-

tive delnäring och delregion år 2005 i förhållande till antalet företag år 2004. En stor ökning (fet stil) avser den övre tertialen av fördelningen, medan mindre ökning av nya företag.

Nettotillskottet av IT-företag under perioden 2006 - 2010 ökar i samtliga delregioner. Men ökningen av antalet IT-företag i Göteborgsregionen är kraftfullare än i övriga delregioner, vilket innebär generellt en ytterligare förskjutning av IT-företagen mot Göteborgsregionen.

Tabell 11. Ökningen av nya IT-företag år 2005 i förhållande till antalet företag år 2004, i procent.

	Göteborgsregionen	Sjuhärad	FyrBoDal	Skaraborg	VGR	VGR antal
Tillverk datorer & tillbehör	10,8	8,7	4,2	0,0	8,1	11
Tillverk instrument & styrsystem	19,7	7,1	0,0	0,0	14,8	16
Partihandel	9,4	8,8	17,4	7,1	9,7	31
Överföring tele & data	16,4	9,5	9,7	17,9	14,3	21
Konsult/uthyr av dator	34,1	50,0	50,0	28,6	37,3	25
Utgiv program, bla dataspel	48,6	18,8	25,0	17,6	42,5	76
Programmering /Webdesign	29,1	25,0	31,8	21,9	28,5	277
Databasverksamhet	35,7	16,7	14,3	50,0	32,2	19
Underhåll/ reparation av datorer	20,0	20,0	25,0	11,1	19,1	13
Samtliga	26,0	18,0	19,8	16,6	23,8	489

En stor ökning av andelen IT-företag i en viss näring i en delregion kan tolkas som att konkurrensen inom den delnäringen är liten. Medan en mindre ökning eller ingen ökning alls kan indikera att konkurrensen är stor och att marknaden är begränsad i den delregionen.

Av de 489 nya företagen överlever 134 av dem perioden 2006 - 2010. Strukturen av företag fördelade efter delregioner och skilda inriktningar förändras under perioden i olika grad. Den största ökningen sker i Göteborgsregionen inom näringsinriktningen "utgivning av datorprogram specifikt". Antalet företag inom denna

nisch ökar med 48,6 procent, medan andra som t ex företag som tillverkar datorer och tillbehör i Skaraborg inte ökar alls.

Entreprenören

Tidigare erfarenhet av företagande

Av alla de personer som startar de 489 IT-företagen år 2005, är det 387 av dem som även aktivt jobbar i företaget. Resten av entreprenörerna, 98 personer, är inte knutna till förvärvsarbete i de nystartade företagen. Dessutom tillkommer entreprenörer med okänd status. Sammanlagt är det således 103 entreprenörer som inte formellt har förvärvsarbete i företagen. Med anställd avses här personer som under hela eller delar av perioden 2000 – 2004 har haft eller har någon form av anställning under respektive år enligt skattemyndigheternas kontrolluppgifter.

Kategorin "anställd" i vidstående tabell åsyftar individer som har någon form av anställning under hela perioden 2000 -2004, dock ej nödvändigtvis inom samma företag och ej heller inom IT. Denna kategori av personer, drygt hälften (60,5 procent) av de personer som startar IT-företag, har under föregående femårsperiod, således inte haft någon erfarenhet av att driva företag. Till den kategorin kan även adderas de som i huvudsak varit anställda, men enstaka år saknar uppgifter om yrkesställning eller har varit företagare. Denna grupp uppgår till drygt 11 procent. En mindre grupp, 4 procent, liknar den tidigare, men har i något högre utsträckning varit företagare. En fjärde grupp består av individer som enbart varit företagare perioden 2000 – 2004. I denna grupp som består av 15 personer (3 procent), återfinns även några som under enstaka år saknar uppgift om yrkesställning.

Om man dessutom inkluderar kategorin okänd yrkesställning innebär det att en mycket stor del av de personer som bildat företag (80 procent) saknar erfarenhet att driva företag under åren 2000 – 2004.

Tabell 12. Yrkesställning åren 2000 – 2004 för personer som 2005 startar IT-företag.

Tidigare arbetskarriär för blivande företagare år 2005	Antal	Procent
Enbart anställd	296	60,5
Mest anställd	54	11,0
Mest företagare	21	4,3
Företagare	15	3,1
Övriga (okänd yrkesställning)	103	21,1
Summa	489	100,0

Eventuella erfarenheter av företagande före år 2000 är inte känt. Det är mycket få personer (7 personer) som varit företagare i någon form av bransch under hela perioden 2000 – 2004 och som startar nytt företag inom IT-näringen år 2005.

Erfarenheter av IT-näringen före 2005

I avsnittet ovan diskuterades entreprenörernas erfarenhet av verka som företagare. I detta avsnitt avhandlas såväl anställdas som företagarnas erfarenheter av IT-näringen. Med erfarenhet av IT avses att tidigare har drivit ett IT-företag eller varit anställd i ett dito. Närmare hälften (46,1 procent) av de 620 personer som år 2005 startar respektive blir anställd i nystartade IT-företag år 2005 i Västra Götaland har inte någon registrerad yrkesverksamhet inom IT-näringen perioden 2000 – 2004, se tabell 13.

Tabell 13. Erfarenhet av IT-näringen åren 2000 – 2004.

År i IT-näringen	Antal personer	%
0	286	46,1
1	66	10,6
2	74	11,9
3	105	17,0
4	29	4,7
5	60	9,7
Alla arbetande	620	100

Den andra hälften av de IT-verksamma, såväl företagare som anställda, har skiftande erfarenhet av IT-näringen från perioden 2000 – 2004. Knappt 10 procent av dem har varit anställda i eller drivit IT-företag under den ovanstående femårsperioden. Resterande personer har i kortare eller längre perioder arbetat inom IT-näringen (se tabell YY ovan). Personer som t ex har tre års erfarenhet av att ha förvärvsarbetat inom IT, kan till exempel ha arbetat de senaste tre åren inom IT, för att tidigare ha arbetat inom andra näringar. Men kan även innebära att personen har arbetat ett antal enstaka år under femårsperioden.

Tabell 14. Överlevande respektive nedlagda IT-företag efter entreprenörens och de anställdas utbildningsinriktning.

Utbildning	Överlevande företag		Nedlagt företag		Samtliga
	Antal	%	Antal	%	
Ej IT-inriktn	101	20,4	231	69,6	332
IT-inriktning	85	29,5	203	70,5	288
Samtliga	186	30,0	434	70,0	620

Skillnaden i överlevnad av nystartat IT-företag bland de personer som har utbildning inom IT och de som inte har sådan utbildning är inte signifikant.

Sammanfattning

Det startas 489 IT-företag inom Västra Götaland år 2005. Närmare 80 procent av de företagen etableras i Göteborgsregionen. En stor del av denna expansion sker i Göteborgs kommun. Det bidrar till att öka koncentrationen av IT-företagen och framförallt IT-kompetensen i Göteborg. Detta är en förväntad effekt med tanke på de externaliteter som brukar tillskrivas storstäder. Här skall även nämnas att en stor del av de nystartade IT-företagen läggs ned under den studerande femårsperioden, 2005 – 2010. Även i Göteborgsregionen är andelen nedlagda företag stor, ungefär 70 procent. I övriga Västra Götaland är nedläggningsandelen än större. Nedläggningsrisken varierar emellertid även med den in-

riktning inom IT som de nystartade företagen har. De företag som inriktat sin verksamhet mot utgivning av datorprogram bl a har lägst nedlägningsandel. Endast 64 procent av de företagen läggs ned.

Det sker en strukturell förändring bland IT-företag i Västra Götaland. En IT-näring som "överföring av data" expanderar inte lika mycket som andra IT-närings. Snarare är det en IT-inriktning som minskar sin andel av samtliga IT-företag i Västra Götaland (se tabell 10). Det motsatta gäller inriktningar som t ex utformning och utgivning av programvara inklusive dataspel. Den ökar sin andel från 8,7 procent till 15,5 procent i förhållande till alla andra företag. Det innebär att delnäringsen närmare fördubblar sin andel av IT-företagen 2005. Även om man tar hänsyn till de nedläggningar av de startade företagen år 2005, så förändras inte slutsatsen att det sker en förskjutning av IT-företagens inriktningar, bort från parti-handel och överföring och styrning av datakommunikation som minskar sin andel av företagen i VGR, till konstruktion av websidor och utformning av annan programvara.

Erfarenheten av att tidigare ha varit företagare förefaller ha viss betydelse för företagets överlevnad, så att den som tidigare har haft företag har en något högre överlevnadschans. Skillnaden i nedlägningsfrekvens är dock ej statistiskt signifikant. Samma sak gäller även de entreprenörer och anställda som tidigare har erfarenhet av förvärvsarbete inom IT-näringsen, dvs IT-erfarnhet ger en viss ökning av överlevnadschansen, men ej heller denna faktor är ej statistiskt signifikant.

Det har ej heller kunnat visas att utbildning inom IT har betydelse för chansen att få ett IT-företag att överleva. Nedlägningsrisken är i stort sett densamma för personer som har en utbildning inom IT och de som inte har det.

LITTERATUR

Almus M. och Nerlinger E.A. (1999) Growth of New Technology-Based Firms: Which Factors Matter? I *Small Business Economics* 13, 141-154.

Andersson J, G Arvidsson (2006) Företagens och arbetsställets dynamic (FAD). Statistiska centralbyrån.

Andersson M, Dieden S och Ejeremo O, (2012) Sverige som kunskapsnation – klarar sig näringslivet utan storföretagen. Globaliseringsforum, Rapport #4.

Little, A.D., (1977) *New Technology-Based Firms in the United Kingdom and the Federal Republic of Germany*. Wilton House, London.

Axelsson S (2005) *Entreprenörskap för växande företag – utmaning för medelstora företag (Rapport B2005:3)*. NUTEK, Stockholm.

Eckhardt Jonathan T och Scott A. Shane (2003) Opportunities and Entrepreneurship. *Journal of Management*. 29(3), sid 333-349.

Kathleen Eisenhardt (2012) *Entreprenörsskapsforum 2012*.

Hansson M och Reinisch L (2007) *Varför går så många nystartade aktiebolag i konkurs?* Borås Högskola.

Lindelöf P (2002) *Teknik- och forskningsparker som entreprenöriell miljö. Företagsekonomiska institutionen*. Handelshögskolan, Göteborgs universitet.

Powers D och Lundmark M (2004), Working through Knowledge Pools: Labour Market Dynamics, the Transference of Knowledge and Ideas, and Industrial Clusters. *Urban Studies*. Vol 41, no 5-6, pp 1025-1044.

Statistiska centralbyrån (2003) SNI 2002 Standard för svensk näringsgrensin-
delning 2002. Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik
2003:2.

Storey D.J. och Tether B.S. (1998) New Technology-based firms in the European union: an introduction. *Research Policy* Vol 26, pp 933-946.

BILAGA

Tabell B1. Antal IT-företag och deras inriktning år 2005 i Västra Götaland.

Näringsgren	Antal	Procent
1 Tillverkning av datorer och annan informationsbehandlingsutrustning	2	0,4
1 Tillverkning distributions- och elkontrollapparater	4	0,8
1 Tillverkning av bla optiska fiberkablar	0	0
1 Tillverkning av diverse övrig elapparatur	3	0,6
1 Tillverkning av elektroniska komponenter	2	0,4
2 Tillverkning av TV- och radiosändare; apparater för trådtelefoni och trådtelegrafi	4	0,8
2 Tillverkning av radio- och TV-mottagare samt apparater för Upptagning och återgivning av ljud & videosignaler	5	1
2 Tillverkning av instrument och apparater för mätning, kontroll, provning, navigering och andra ändamål	4	0,8
2 Tillverkning av styrsystem för industriella processer	3	0,6
3 Partihandel med elartiklar	9	1,8
3 Partihandel med datorer och kringutrustning samt programvaror	15	3,1
3 Partihandel med datoriserad materialhanteringsutrustning	2	0,4
3 Partihandel med teleprodukter	5	1
4 Styrning/kontroll av telenät	20	4,1
4 Överföring av radio,tv och mobilsystem	1	0,2
4 Kabel-TV-drift	0	0
5 Uthyrning av datorer respektive kontorsmaskiner	1	0,2
5 Konsultverksamhet avseende datorer	24	4,9
6 Utgivning av programvara	76	15,5
7 Konsultverksamhet avseende system och programvara	277	56,6
8 Databehandling	11	2,2
8 Databasverksamhet	8	1,6
9 Underhåll och reparation av kontors- och datorutrustning	9	1,8
9 Övrig datoranknuten verksamhet	4	0,8
Samtliga näringar	489	100

Tabell B2. De nya IT-företagens inriktning i respektive delregion

Inriktning inom IT	Göteborgs- regionen	Sjuhä- rad	Fyrbodal	Skara- borg	Antal (%)
Tillv av datorer	8 (2,1%)	2 (5,4%)	1 (2,9%)	0 (0%)	11 (2,2%)
Tillv & Styrssystem	15 (3,9%)	1 (2,7%)	0 (0%)	0 (0%)	16 (3,3%)
Partihandel	22 (5,7%)	3 (8,1%)	4 (11,4%)	2 (6,5%)	31 (6,3%)
Överföring tele	11 (2,8%)	2 (5,4%)	3 (8,6%)	5 (16,1%)	21 (4,3%)
Konsult/uthyrning	15 (3,9%)	5 (13,5%)	3 (8,6%)	2 (6,5%)	25 (5,1%)
Utgivning av pgm	69 (17,9%)	3 (8,1%)	1 (2,9%)	3 (9,7%)	76 (15,5%)
Konsult pgm	222 (57,5%)	18 (48,6%)	21 (60,0%)	16 (%51,6)	277 (56,6%)
Databas	15 (3,9%)	1 (2,7%)	1 (2,9%)	2 (6,5%)	19 (3,9%)
Under- håll/reparation	9 (2,3%)	2 (5,4%)	1 (2,9%)	1 (3,2%)	13 (2,7%)
Samtliga	386 (100%)	37 (100%)	35 (100%)	31 (100%)	489 (100%)

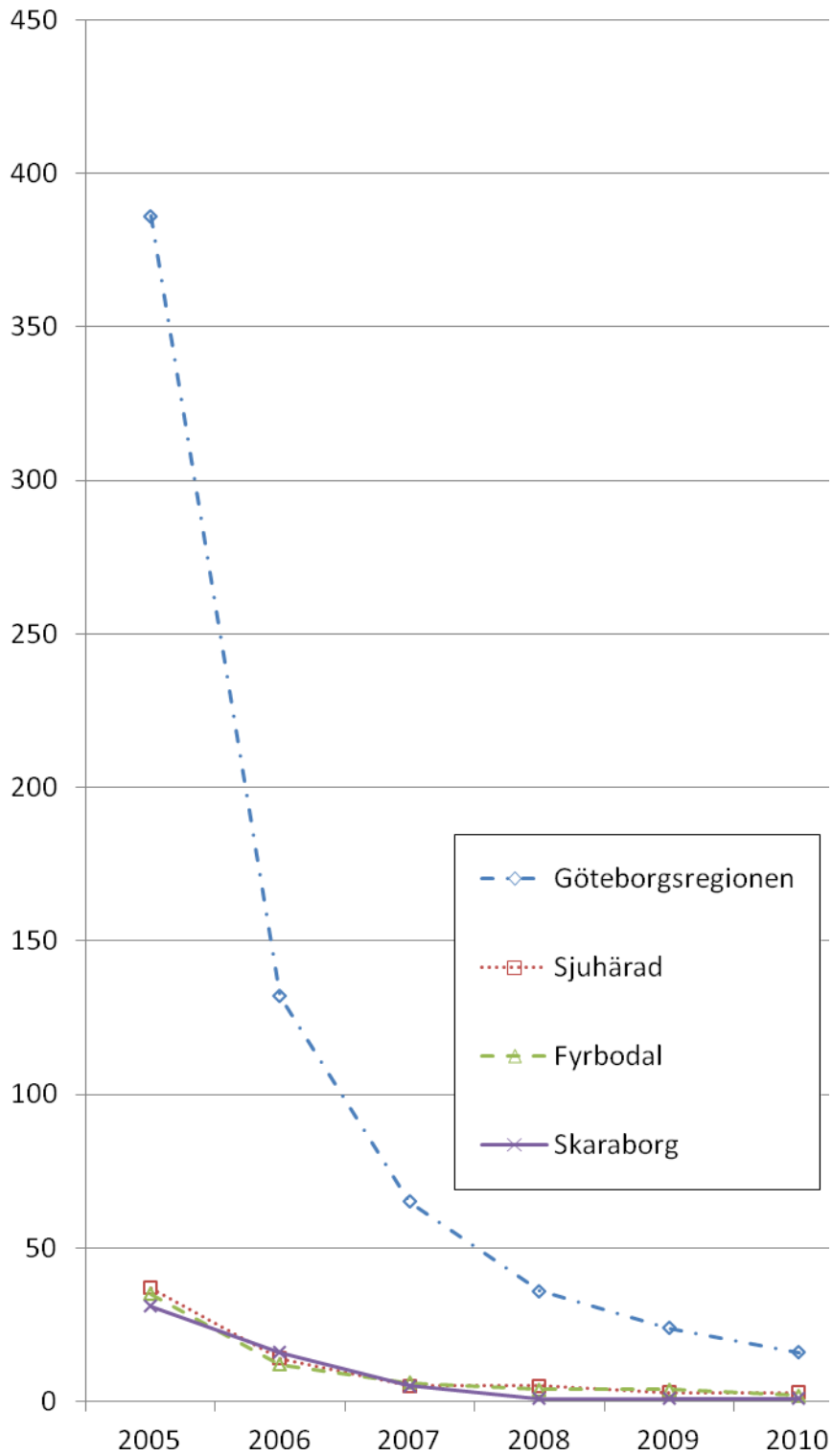
Tabell B3 Översikt av nedläggning av IT-företag som startat år 2005.

Samtliga nystartade IT-företag år 2005 per delregion i VGR					
	Göteborgs- regionen	Sjuhärad	Fyrbodol	Skaraborg	VGR
	386	37	35	31	489
Nedlagda per delregion och år					
År	Göteborgs- regionen	Sjuhärad	Fyrbodol	Skaraborg	VGR
2006	132	14	12	16	174
2007	65	5	6	5	81
2008	36	5	4	1	46
2009	24	3	4	1	32
2010	16	3	2	1	22
Samtliga	273	30	28	24	355
Nedlagda per år i procent av samtliga IT-företag som startade år 2005					
År	Göteborgs- regionen	Sjuhärad	Fyrbodol	Skaraborg	VGR
2006	34%	38%	34%	52%	36%
2007	17%	14%	17%	16%	17%
2008	9%	14%	11%	3%	9%
2009	6%	8%	11%	3%	7%
2010	4%	8%	6%	3%	4%
Samtliga	71%	81%	80%	77%	73%
Kvar- varande (% av ny- startade)	113 29%	7 19%	7 20%	7 23%	134 27%

Tabell B4. Antal IT-företag i Göteborgsregionen efter inriktning 2004.

Näringsinriktning År 2004	Antal IT-företag			
	Göteborgs- regionen	Fyrbodal	Sjuhärad	Skaraborg
Tillverkning datorer	74	24	23	15
Tillverk. & Styrsystem	76	12	14	6
PartiHandel	233	23	34	28
Överföring tele	67	31	21	28
Uthyr. & konfig. av da- torer	44	6	10	7
Utform & utgiv datorpro- gram	142	4	16	17
Konsult/web-design	762	66	72	73
Databasverksamhet	42	7	6	4
Underhåll/Reparation	45	14	10	9
Samtliga IT-företag	1485	177	206	187

Diagram B5. Antalet nya IT-företag år 2005 i Västra Götaland per delregion samt antalet nedlagda företag under perioden 2006-2010.

Tabell B6. Tidigare erfarenhet av IT-näringen åren 2000 – 2004.

perioden 2000 - 2004			Del- summa	
It-näring	Antal	Procent	Antal	%
IIII	60	9,7	60	9,7
III_	15	2,4		
III_I	1	0,2		
I_III	3	0,5		
_III	10	1,6	29	4,7
III__	8	1,3		
II_I_	1	0,2		
II_I	1	0,2		
I_II_	2	0,3		
III	1	0,2		
_I_II	2	0,3		
__III	85	13,7		
I_II	5	0,8	105	17
II__	12	1,9		
I_I_	1	0,2		
I__I	3	0,5		
_I_I	4	0,6		
_II_	5	0,8		
__II_	39	6,3		
___II	10	1,6	74	11,9
___I	28	4,5		
__I_	17	2,7		
_I__	14	2,3		
I___	3	0,5		
I___	4	0,6	66	10,6
_____	286	46,1	286	46,1
Total	620	100		

* Vertikalt streck anger erfarenhet av IT-näringen det givna året.

* Horisontellt streck anger att personerna ej har erfarenhet av IT-näringen det markerade året.

Tabell B7. Företagskarriärer efter kombinationer av att vara anställd respektive företagare (2=anställd; 4,5=företagare)

FÖRETAGAGREKARIÄR - yrkesställning 2000 - 2004

Före- tagskariär	Antal personer	Procent	Kumulativ %	Karriär (text)
22222	192	49,6	49,6	Enbart anställd
22220	32	8,3	57,9	Enbart anställd+okänd
0	18	4,7	62,6	Okänd
22200	9	2,3	64,9	Enbart anställd+okänd
22224	8	2,1	67	Anställd + företagare
22225	7	1,8	68,8	Anställd + företagare
2222	6	1,6	70,4	Enbart anställd
42222	6	1,6	72	Företagare + anställd
44440	5	1,3	73,3	Företagare
2220	4	1	74,3	Enbart anställd+okänd
22000	4	1	75,3	Enbart anställd+okänd
22242	4	1	76,3	Anställd + företagare + ans
44422	4	1	77,3	Företagare + anställd
44444	4	1	78,3	Företagare
2	3	0,8	79,1	Enbart anställd
222	3	0,8	79,9	Enbart anställd
22002	3	0,8	80,7	Enbart anställd+okänd
22022	3	0,8	81,5	Enbart anställd+okänd
22202	3	0,8	82,3	Enbart anställd+okänd
22240	3	0,8	83,1	Företagare + anställd
44222	3	0,8	83,9	Företagare + anställd
52222	3	0,8	84,7	Företagare + anställd
55555	3	0,8	85,5	Företagare + anställd
20	2	0,5	86	Anställd+okänd
22	2	0,5	86,5	Enbart anställd
202	2	0,5	87	Anställd+okänd
442	2	0,5	87,5	Företagare + anställd
20000	2	0,5	88	Anställd+okänd
20222	2	0,5	88,5	Anställd+okänd
22020	2	0,5	89	Anställd+okänd
22205	2	0,5	89,5	Företagare + anställd
22440	2	0,5	90	Företagare + anställd
22442	2	0,5	90,5	Företagare + anställd
24440	2	0,5	91	Företagare + anställd
42242	2	0,5	91,5	Företagare + anställd
44442	2	0,5	92	Företagare + anställd
42	1	0,3	92,3	Företagare + anställd

200	1	0,3	92,6	Anställd+okänd
2200	1	0,3	92,9	Anställd+okänd
2202	1	0,3	93,2	
2240	1	0,3	93,5	
2400	1	0,3	93,8	
4440	1	0,3	94,1	
20004	1	0,3	94,4	
20022	1	0,3	94,7	
20225	1	0,3	95	
20242	1	0,3	95,3	
22204	1	0,3	95,6	
22244	1	0,3	95,9	
22255	1	0,3	96,2	
22400	1	0,3	96,5	
22422	1	0,3	96,8	
22444	1	0,3	97,1	
24044	1	0,3	97,4	
24240	1	0,3	97,7	
24242	1	0,3	98	
24404	1	0,3	98,3	
24422	1	0,3	98,6	
24444	1	0,3	98,9	
40444	1	0,3	99,2	
42202	1	0,3	99,5	
42220	1	0,3	99,8	
42225	1	0,3		
44225	1	0,3		
55522	1	0,3		
55525	1	0,3		
55554	1	0,3		
Alla	387	100		

Fotnötter

1 CRA: Centrum för Regional Analys; KGI: Kulturgeografiska Institutionen

2 FAD: Företagens och arbetsställes dynamik.

3 Kungsbacka ingår här ej som befolkningsunderlag i Göteborgsregionen.

4 Företagsstorlek efter antal förvärvsarbetande.

5 Avser sista januari 2005